

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem - pobočka v Liberci rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Lucie Trejbalové a soudců Mgr. Karolíny Tylové, LL.M. a Mgr. Zdeňka Macháčka ve věci

žalobce: X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo zemědělství,**
sídlem Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 5. 2023, č. j. MZE-5873/2023-15111,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkumu shora označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Krajského úřadu

Libereckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství (dále jen „vodoprávní úřad“) ze dne 19. 12. 2022, č. j. KULK 92375/2022. Tímto prvostupňovým rozhodnutím bylo rozhodnuto v řízení podle § 43 odst. 2 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), že povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF a XG v katastrálním území X, obec X, jsou ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona vodním tokem. Současně byla určena poloha tohoto vodního toku souřadnicemi S-JTSK.

2. Vodoprávní úřad ve věci nerozhodoval poprvé, již dne 3. 5. 2017 vydal rozhodnutí č. j. KULK 34769/2017, jímž rozhodl, že povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě na pozemcích parc. č. XA, XB, XC, XD, XE, XF a XG jsou vodním tokem ve smyslu § 43 odst. 1 vodního zákona. Rozhodnutím ze dne 9. 2. 2018, č. j. 3563/2018-MZE-15111, ve zkráceném přezkumném řízení podle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, žalovaný citované rozhodnutí vodoprávního úřadu zrušil a věc mu vrátil k novému projednání. Vodoprávní úřad vydal dne 11. 10. 2019 nové rozhodnutí č. j. KULK 75353/2019 se stejným výrokem, jež žalovaný rozhodnutím ze dne 24. 4. 2020, č. j. 67291/2019-MZE-15111, potvrdil. Toto rozhodnutí žalovaného zrušil zdejší soud rozsudkem ze dne 7. 12. 2021, č. j. 59 A 72/2020-71 (dále jen „předchozí rozsudek“), pro vady řízení a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Ten následně rozhodnutí vodoprávního úřadu ze dne 11. 10. 2019 zrušil. Vodoprávní úřad pokračoval v řízení a dne 5. 5. 2022 provedl za účasti žalobce ústní jednání spojené s ohledáním namístě.
3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný zejména zdůraznil, že během místního šetření dne 5. 5. 2022 byla prokazatelně pozorována existence povrchových vod tekoucích vlastním spádem. Odkázal na protokol z místního šetření a pořízenou fotodokumentaci. Nejednalo se přitom o první prohlídku lokality, ta byla provedena vodoprávním úřadem již dne 6. 4. 2017 za účasti zástupců Městského úřadu Semily a Lesů České republiky, s. p. Již v době první prohlídky korytem v celé délce protékala voda, jejíž množství se směrem k soutoku s evidovaným vodním tokem zvyšovalo, což dokazují i ve spisu založené fotografie. Za další důkaz výskytu povrchových vod tekoucích vlastním spádem v zájmové lokalitě lze považovat rekognoskaci území provedenou dne 30. 3. 2019 nezávislým zhotovitelem odborného posudku. V posudku společnosti Photon Water Technology, s. r. o. je popsáno několik vydatných zdrojů vod a z přiložené fotodokumentace je zřejmý průtok povrchových vod posuzovaným územím. Další prohlídka na místě byla provedena dne 11. 6. 2019 za účelem ověření skutečností uvedených v odborném posudku. Během prohlídky byla existence povrchových vod v zájmovém území opětovně prokázána, o čemž svědčí přiložená fotodokumentace. Krajský soud sice v předchozím zrušujícím rozsudku dospěl k závěru, že nepřizváním účastníků řízení na místní šetření, které se konalo dne 11. 6. 2019, došlo k porušení ústavně zaručeného práva účastníků řízení vyjádřit se k prováděným důkazům, i tak lze ovšem prohlídku považovat za jeden z důkazů výskytu povrchových vod na řešených pozemcích. Žalovaný provedl vlastní prohlídku zájmové lokality dne 9. 3. 2023 za účelem ověření skutečností a zjištění uvedených v protokolech z místních šetření provedených vodoprávním úřadem i v odborném posudku. Při prohlídce byly opětovně pozorovány vody tekoucí vlastním spádem korytem vodního toku na řešených pozemcích. I z této prohlídky byla pořízena fotodokumentace, jež je součástí spisu, a účastníkům řízení bylo oznámeno doplnění podkladů spisu a umožněno do něj nahlédnout ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu. Na základě pozorování v průběhu několika let a v různých ročních obdobích tak bylo prokázáno, že se v zájmové lokalitě vyskytují povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě vodního toku. Vzhledem ke geomorfologii a orografickému charakteru zájmového území lze na základě odborného odhadu předpokládat, že vodní linie

protéká údolnicí a tvoří dílčí povodí, které vlastním spádem odvodňuje přilehlé pozemky. Žalovaný uzavřel, že v posuzované lokalitě existují přirozeně se vyskytující povrchové vody a posuzovaný vodní tok tvoří soustředěnou dráhu odtoku těchto vod vedenou korytem po většinu roku, čímž je splněna definice vodního toku dle § 43 odst. 1 vodního zákona. S odkazem na odborný posudek žalovaný konstatoval, že historická existence přirozeně se vyskytujících vod v zájmové lokalitě ukazuje, že se zde povrchové vody přirozeně vyskytovaly a provedením technických zásahů do krajinného rázu území nezmizely, pouze byly usměrněny do jedné soustředěné dráhy odtoku. Ve spise je založeno také vyjádření města Bozkov ze dne 7. 8. 2017, z něhož vyplývá, že se na posuzovaném území povrchové vody vyskytovaly minimálně již v roce 1940.

II. Žaloba

4. Žalobce namítal, že v rozporu s § 51 odst. 2 správního řádu prováděl žalovaný důkazy mimo ústní jednání, aniž by o tom účastníky řízení vyrozuměl, a zásadním způsobem tak zkrátil jejich procesní práva. Konkrétně šlo o vlastní prohlídku zájmové lokality provedenou žalovaným dne 9. 3. 2023.
5. Žalovaný dle žalobce také nepřezkoumal správnost prvostupňového rozhodnutí vodoprávního úřadu v rozsahu námitek uplatněných žalobcem v odvolání a napadené rozhodnutí je proto nepřezkoumatelné. Vodoprávní úřad přitom nevycházel ze stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
6. Žalobce tvrdil, že žalovanému k rozhodnutí o tom, že se jedná o vodní tok, stačilo pouhé zjištění, že korytem tečou nějaké vody, aniž by se ale zabýval jejich charakterem, tj. aniž by prokázal, že jím po většinu roku skutečně tečou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu. Charakter vod v korytě tekoucích je však pro takové rozhodnutí určující.
7. Žalobce také zásadně nesouhlasil se závěrem, že během místního šetření byla prokazatelně pozorována existence povrchových vod tekoucích vlastním spádem. Dle žalobce žádné povrchové vody na místě pozorovány nebyly a závěr o výskytu povrchové vody tekoucí vlastním spádem nelze dovodit ani z pořízené fotodokumentace. Důkazem výskytu povrchových vod tekoucích vlastním spádem zájmové lokality není ani posudek, na nějž se žalovaný také odvolává.
8. Místní šetření dne 11. 6. 2019 bylo provedeno v rozporu se zákonem, což potvrdil i krajský soud v předchozím rozsudku. Důkaz vzešlý ze šetření provedeného v rozporu se zákonem nemůže žalovaný použít. Žalovaný také nemůže své závěry odůvodňovat tím, že nějakou skutečnost nebo nějaký stav předpokládá, pokud se takový předpoklad neopírá o řádně provedené důkazy.
9. Žalobce konečně rozporoval i zjištěné historické souvislosti týkající se posuzované lokality. Tvrdil, že nejprve vznikla kanalizace odvádějící srážkové vody z přilehlé pozemní komunikace a blízkého okolí svahujícího se do místa vpusti, a až následně byly do tohoto místa zaústěny i další dešťové kanalizace odvádějící srážkové vody ze širokého okolí, včetně předčištěných splaškových vod. Ze všech uvedených důvodů žalobce navrhoval zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

10. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný nejprve zdůraznil, že prohlídka zájmové lokality provedená v odvolacím řízení nebyla místním šetřením ve smyslu správního řádu. Byla provedena pouze za účelem ověření zjištění již obsažených ve spise, zejména zjištění uvedených v protokolech z místních šetření a v odborném posudku společnosti Photon Water Technology, s. r. o. Místní šetření za účasti žalobce bylo provedeno vodoprávním úřadem, opakování místního šetření v odvolacím řízení nepovažoval žalovaný za účelné. Žalovaný trval na tom, že definice vodního toku byla v posuzované lokalitě naplněna, neboť výskyt povrchových vod zde byl opakovaně prokázán. V průběhu řízení byl také dostatečně přesvědčivě zjištěn charakter vod tekoucích na posuzovaných pozemcích, jakožto vod povrchových, proto nebylo třeba zahajovat samostatné řízení v pochybnostech ohledně této otázky. Dle žalovaného může vodoprávní úřad na základě znalosti geomorfologie a orografie terénu učinit pravděpodobný závěr o výskytu a pohybu povrchových vod. Takový závěr by neměl být jediným podkladem v řízení, ale může podstatným způsobem zvýšit přesvědčivost jiných podkladů v řízení opatřených. Z uvedených důvodů žalovaný navrhol zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

11. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a mezích žalobních bodů, kterými je v duchu dispoziční zásady, již je správní soudnictví ovládáno, vázán, vycházel přitom ze skutkového a právního stavu v době rozhodování správního orgánu, v souladu s § 75 odst. 1, odst. 2 s. ř. s.
12. Na prvním místě bylo třeba zabývat se námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Soud k takové vadě musí přihlídnout i z úřední povinnosti, neboť nepřezkoumatelnost zpravidla brání věcnému přezkumu a posouzení žalobních námitek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, č. 2288/2011 Sb. NSS).
13. Především je třeba připomenout, že správní orgány nemají povinnost zevrubně vypořádat všechny dílčí námitky účastníka řízení, jestliže proti nim postaví argumentaci, v jejíž konkurenci tyto námitky jako celek neobstojí. Takový postup shledal ústavně konformním i Ústavní soud (nález ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, bod 68, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 221/2014-43, bod 41, a ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017-38, bod 16). Právě v posledně citovaném rozsudku Nejvyšší správní soud uvedl, že nepřezkoumatelnost je třeba vykládat v jejím skutečném smyslu, tedy jako nemožnost správní rozhodnutí věcně přezkoumat. Proto není přípustné ji rozšiřovat také na případy, kdy se správní orgán podstatou námitek účastníka řízení řádně zabývá a vysvětlí, proč nepovažuje argumentaci účastníka za správnou, byť výslovně v odůvodnění rozhodnutí nereaguje na všechny myslitelné aspekty vznesené námitky a dopustí se (toliko) dílčího nedostatku odůvodnění. Soud tedy může přistoupit ke zrušení napadeného rozhodnutí pouze v případě, že z důvodu nesrozumitelnosti, nedostatku důvodů či opomenutí podstatných námitek účastníka řízení, není správní rozhodnutí skutečně možno meritorně přezkoumat. Napadené rozhodnutí těmito vadami netrpí.
14. Pokud jde o namítané procesní vady v průběhu správního řízení, je třeba především konstatovat, že vodoprávní úřad provedl dne 5. 5. 2022 ústní jednání, které spojil ho

s ohledáním posuzované lokality, při němž ověřoval stav lokality a srovnával ho s popisem stavu, který provedl zhotovitel odborného posudku společnost Photon Water Technology, s. r. o. Tomuto místnímu šetření byl žalobce přítomen a k jeho výsledkům se vyjádřil do protokolu, který byl na místě sepsán. Tím vodoprávní úřad napravil vadu řízení, pro kterou zdejší soud zrušil předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2020. Skutková zjištění správních orgánů se tehdy totiž podstatnou měrou opírala o výsledky místního šetření konaného dne 11. 6. 2019, o kterém však žalobce nebyl vyrozuměn. Nynější rozhodnutí žalovaného je založeno zejména na odborném posudku společnosti Photon Water Technology, s. r. o. a místním šetření ze dne 5. 5. 2022. Na prohlídce lokality dne 6. 4. 2017, 11. 6. 2019 a 9. 3. 2023, na něž se žalovaný také odvolává, nelze pohlížet jako na místním šetření ve smyslu správního řádu, byl z nich však pořízen úřední záznam a fotodokumentace, které jsou součástí spisu, s jehož obsahem měl žalobce možnost se seznámit při nahlížení do spisu postupem dle § 36 odst. 3 správního řádu, což ze strany žalobce ostatně ani není rozporováno. Zdejší soud nenachází žádný rozumný důvod, pro který by nebylo možné podpůrně použít i poznatky z těchto úředních záznamů doložené pořízenou fotodokumentací.

15. Dle § 43 odst. 1 vodního zákona *vodní toky jsou povrchové vody tekoucí vlastním spádem v korytě trvale nebo po převažující část roku, a to včetně vod v nich uměle vzdutých. Jejich součástí jsou i vody ve slepých ramenech a v úsecích přechodně tekoucích přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo zakrytými úseky.*
16. Dle § 43 odst. 2 vodního zákona *v pochybnostech o tom, zda jde o vodní tok, rozhoduje vodoprávní úřad. Může též rozhodnout, že vodním tokem jsou i jiné povrchové vody než uvedené v odstavci 1.*
17. Dle § 2 odst. 1 vodního zákona *povrchovými vodami jsou vody přirozeně se vyskytující na zemském povrchu; tento charakter neztrácí, protékají-li přechodně zakrytými úseky, přirozenými dutinami pod zemským povrchem nebo v nadzemních vedeních.*
18. Z definice vodního toku v § 43 odst. 1 vodního zákona je zřejmé, že pro posouzení, zda určité vody naplňují definici vodního toku podle § 43 odst. 1 vodního zákona, není rozhodné zodpovězení skutkové otázky, jak vzniklo koryto, v němž posuzované vody tečou (viz předchozí rozsudek zdejšího soudu).
19. Pokud jde o charakter vod tekoucích v zájmové lokalitě, ten je popsán v odborném posudku společnosti Photon Water Technology, s.r.o. Dle posudku byla v zájmové ploše zjištěna na severní straně komunikace otevřená jímka o rozměrech 3 x 1 m dotovaná přítokem dešťových vod bez trvalého výtoku, vývodem kanalizace z čističky odpadních vod s výtokem kalné vody cca 1 l/s a vývodem PVC trubky bez trvalého výtoku. Voda z ní je dále vedena betonovou rourou pod komunikací s výtokem cca 1 l/s a pokračuje přes kaskádu betonových kvádrů a čedičových balvanů jihovýchodním směrem k údolní vodoteči, v odborném posouzení je označena jako „hlavní boční přítok“. Dále byl zjištěn výtok do 1 l/s čiré vody z červené PVC trubky v levém břehu cca 20 m pod komunikací označený jako PR1, který se spojuje s „hlavním bočním přítokem“. Byl popsán výrazný meandr „hlavního bočního přítoku“ cca 50 m pod komunikací s erozním zářezem o hloubce až 3 m, na jehož vzniku a zpětné erozi západního břehu se výrazně podílel výtok z dešťové kanalizace, rovný úsek začínající cca 10 m pod meandrem s hloubkou erozního zářezu 2 až 3 m a spodní rovný úsek s průtokem do 2 l/s v erozním zářezu o hloubce až 3 m končící soutokem s údolní vodotečí. Závěr odborného posouzení zněl, že vody „hlavního bočního přítoku“ jsou generované přítokem odpadních vod z čističky odpadních vod, svodem dešťových vod do jímky na severní straně komunikace a výtokem z pramene označeného PR1, který se nachází cca 20 m jižně pod komunikací.

K dalším dotacím „hlavního bočního přítoku“ může docházet v období srážek odtokem povrchových vod z obou břehů a dalším přítokem dešťových vod z kanalizace ústící do meandru cca 50 m pod komunikací. U pramene označeného PR1 není zřejmé, zda se jedná o zatrubnění původního pramenního výronu či o vyústění podzemní drenáže, proto nelze s jistotou tvrdit, že současné koryto „hlavního bočního přítoku“ bylo primárně predisponováno výtokem z uvedeného pramene. Výtok z pramene označeného PR1 má v průběhu času vydatnost, která se nemění „skokově“, i když se může snižovat či zvyšovat v důsledku srážek.

20. Z odborného posudku dle soudu jednoznačně vyplývá, že v korytě se nenachází pouze vody odpadní, ale jsou doplňovány dalšími zdroji, zejména pramenem označeným v posudku jako PR1. Závěry odborného posudku nebyly žalobcem v tomto směru žádným relevantním způsobem zpochybněny. Místní šetření dne 5. 5. 2022 i další pozorování v různých letech a různých měsících přítomnost povrchových vod tekoucích v korytě vlastním spádem potvrdily. Ani proti těmto zjištěním žalobce žádné skutkové námitky v žalobě nevznáší. Netvrdí například, že lokalitu zná a že povrchové vody tečou vlastním spádem v korytě jen po menší část roku apod. Soud také souhlasí s žalovaným, že vodoprávní úřad může podpořit přesvědčivost provedených důkazů úvahou o výskytu a pohybu povrchových vod založenou na znalosti geomorfologie a orografie terénu. Za relevantní soud považuje i odkaz na původní odtokové poměry v zájmové lokalitě, které byly dle odborného posudku charakterizovány pramenními vývěry a přirozeným odtokem povrchových vod po svazích údolí k údolní vodoteči, což koresponduje i s vyjádřením města Bozkov ze dne 7. 8. 2017. Dle krajského soudu žalobce svými námitkami nevyvolal potřebu zjišťovat skutkový stav provedením dalších důkazů. Žádné důkazy k prokázání svých tvrzení žalobce ostatně v průběhu správního řízení ani v žalobě nenavrhoval.
21. Soud proto dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je přezkoumatelné, správné, založené na dostatečně zjištěném skutkovém stavu.

V. Závěr a náklady řízení

22. Vzhledem k tomu, že žalobní námitky soud neshledal důvodnými, žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Soud rozhodl bez jednání za výslovného souhlasu žalobce i žalovaného (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
23. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., dle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl úspěch žalovaný, jemuž však náklady nad rámec jeho běžné činnosti nevznikly. Soud proto vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na

sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 24. června 2024

Mgr. Lucie Trejbalová
předsedkyně senátu